

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Kielce, dnia 22-03-2017

Znak: BiZK.VII.431.14.2016

Pan
Adrian Lipa
Dyrektor Placówki
Kształcenia Ustawicznego
College Medyczny

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 31 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 8 września 2006 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym¹ oraz art. 118 i 122 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej² **w dniu 18 grudnia 2016 r.** została przeprowadzona kontrola doraźna podmiotu Placówka Kształcenia Ustawicznego College Medyczny, organizującego kurs kwalifikowanej pierwszej pomocy w swojej siedzibie przy ulicy Wesołej 19/3 w Kielcach. W związku z koniecznością dokonania ostatecznej oceny założeń organizacyjno-programowych zgłoszonego kursu, podjęto decyzję o ponownej kontroli **w dniu 29 stycznia 2017 roku, która ze względu na zamknięte drzwi do lokalu, w którym mieści się podmiot prowadzący kurs, nie doszła do skutku.**

Kontrolę przeprowadziły:

1. Teresa Małaczek – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego – upoważnienie Nr 1153/2016 z dnia 13 grudnia 2016 roku oraz upoważnienie Nr 42/2017 z dnia 23 stycznia 2017 roku wydane przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego, kierownik zespołu kontrolnego,
2. Agnieszka Pawińska – Baradzi – inspektor wojewódzki w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego – upoważnienie Nr 1152/2016 z dnia 13 grudnia 2016 roku oraz upoważnienie Nr 43/2017 z dnia 23 stycznia 2017 roku wydane przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą:

Przedmiotem kontroli była ocena realizacji kursu kwalifikowanej pierwszej pomocy pod kątem zgodności z ustawą z dnia 8 września 2006 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym

¹ Dz. U. z 2016 r. poz. 1868 ze zm.

² Dz. U. z 2016 r., poz. 1638 ze zm.

oraz rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 19 marca 2007 r. w sprawie kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy³

Zakres kontroli obejmował:

- ocenę zgodności prowadzenia kursu z zatwierdzonym przez wojewodę programem kursu (sprawa BiZK.VII.6312.47.2016),
- sprawdzenie czy kadra prowadząca zajęcia dydaktyczne jest tożsama z kadrami zgłoszoną przy wniosku do wojewody w sprawie zatwierdzenia programu kursu,
- ocenę bazy dydaktycznej na potrzeby kursu pod kątem spełniania wymogów w zakresie: dostosowania do liczby uczestników oraz wyposażenia,
- sposób realizacji kursu, tj.: sprawdzenie czy podmiot prowadzący kurs zapewnia sprawną organizację procesu dydaktycznego (jeden nauczyciel może prowadzić zajęcia praktyczne z grupą liczącą nie więcej niż 6 osób),
- sposób prowadzenia dokumentacji potwierdzającej realizację harmonogramu kursu zgodnie z zatwierdzonym programem, w tym dokumentacji zaliczania poszczególnych modułów tematycznych przez uczestników kursu,
- sposób przeprowadzenia egzaminu kończącego kurs kwalifikowanej pierwszej pomocy.

Kontrolą objęto okres prowadzenia kursu kpp w terminie 17 - 18 grudnia 2016 roku oraz 29 stycznia 2017 roku.

Wyjaśnień w trakcie kontroli w dniu 18 grudnia 2016 r. udzielała przedstawicielka organizatora kursu – Pani Danuta Żyła oraz prowadząca zajęcia Pani Teresa Człeczyńska, natomiast w dniu 29 stycznia 2017 r. kontrolujący nie mogli wejść do pomieszczeń Placówki Kształcenia Ustawicznego College Medyczny, ze względu na zamknięte drzwi. Wyjaśnienia organizatora kursu w przedmiotowym zakresie dołączono do akt kontroli.

Wyniki kontroli zostały przedstawione w projekcie wystąpienia pokontrolnego przekazanym organizatorowi kursu w dniu 9 lutego 2017 roku. Do przedmiotowego pisma nie wniesiono uwag.

W związku z powyższym, na podstawie § 25 ust. 5 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania kontroli podmiotów leczniczych⁴, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Ustalenia dokonane w toku kontroli:

1. Organizacja kursu z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy

Ocena działalności podmiotu kontrolowanego została dokonana na podstawie ustalonego w toku kontroli stanu faktycznego w oparciu o dokument udostępniony przez podmiot kontrolowany oraz obserwację prowadzonych zajęć.

Podmiot uzyskał zatwierdzenie *Ramowego programu kursu z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy* pismem znak: BiZK.VII.6312.47.2016 z dnia 12 grudnia 2016 roku. Organizator kursu przedłożył dokumentację wymaganą do stwierdzenia zgodności programu kursu

³ Dz. U. Nr 60, poz. 408

⁴ Dz. U. z 2015 r., poz. 1331

z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. Przedmiotowa dokumentacja spełniała wymagania określone w rozporządzeniu w sprawie kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy.

Kurs skierowany był do 3 pracowników Straży Miejskiej w Kielcach oraz 2 członków OSP z województwa świętokrzyskiego - jednostek wpisanych do prowadzonego przez Wojewodę Świętokrzyskiego Rejestru Jednostek Współpracujących z systemem Państwowe Ratownictwo Medyczne.

Z analizy dokumentów przedłożonych do zatwierdzenia programu kursu wynika, że na kierownika merytorycznego kursu, odpowiedzialnego za realizację kursu zgodnie z ramowym programem kursu wyznaczono lekarza systemu Pana Przemysława Kondraka – specjalistę w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii.

Kurs zaplanowany został w terminie od 17 grudnia 2016 roku do 29 stycznia 2017 r. W ostatnim dniu kursu przewidziany został egzamin kończący szkolenie. Skład komisji egzaminacyjnej został zatwierdzony przez Konsultanta Wojewódzkiego w dziedzinie medycyny ratunkowej -- lekarza medycyny Pana Pawła Podsiadło.

Stosownie do założeń organizacyjno-programowych, o których mowa w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 19 marca 2007 roku w sprawie kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy, kurs powinien trwać co najmniej 66 godzin, w tym 25 godzin zajęć teoretycznych oraz co najmniej 41 godzin zajęć praktycznych. Za jedną godzinę zajęć należy przyjąć 60 minut, co jest zgodne z załącznikiem nr 1 do cyt. wyżej rozporządzenia Ministra Zdrowia oraz wytycznymi Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wyższego Ministerstwa Zdrowia, w opinii którego określenie „godzina” zawarte w „Ramowym programie kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy” należy rozumieć jako godzinę zegarową. Wynika to z faktu, iż w programie kursu występuje określenie godziny, a nie godziny dydaktycznej.

Kontrolę planowano przeprowadzić w oparciu o wymagane wyżej wymienionym rozporządzeniem dokumenty tj.: plan zajęć kursu kpp, potwierdzający realizację wymaganego przepisami harmonogramu, dziennik zajęć, imienną listę osób prowadzących zajęcia w ramach poszczególnych modułów nauczania, zaświadczenia potwierdzające kwalifikacje osób zgłoszonych do prowadzenia zajęć na kursie, listę obecności uczestników kursu KPP oraz zaświadczenia potwierdzające ich członkostwo w OSP lub zatrudnienie w Straży Miejskiej w Kielcach, a także „Regulamin organizacyjny kursu z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy” .

Wyżej wymienione dokumenty winny być dostępne na każdym etapie prowadzenia zajęć dydaktycznych. W trakcie prowadzenia czynności kontrolnych stwierdzono, że podmiot prowadzący kurs posiadał jedynie listę obecności, potwierdzającą stawiennictwo uczestników na zajęciach w dniach 17 i 18 grudnia. Zespół kontrolujący dokonał weryfikacji jedynie w/w dokumentu.

W dniu wykonywania czynności kontrolnych tj. 18 grudnia 2016 r., według harmonogramu przesłanego do WBiZK wraz z dokumentacją wymaganą do zatwierdzenia kursu, miały odbywać się prowadzone przez lekarza systemu Przemysława Kondraka, *zajęcia z elementów anatomii i fizjologii, oceny uszkodzonego, badania wstępnego oraz szczegółowego*. Kontrolujący stwierdzili, że zajęcia dydaktyczne nie były prowadzone zgodnie z planem zajęć. W tym czasie zajęcia z zakresu *urazów mechanicznych i obrażeń - złamań, zwichnięć, skręceń, krwotoków,*

obrażeń klatki piersiowej, brzucha, kręgosłupa, głowy i kończyn, prowadził inny wykładowca – pielęgniarka systemu – Pani Teresa Człeczyńska, która poinformowała kontrolujących, że w godzinach wieczornych poprzedniego dnia została poproszona o poprowadzenie w/w zajęć, w związku z wnioskiem Pana Przemysława Kondraka o przesunięcie terminu zajęć na inny dzień.

Na podstawie rozmowy z uczestnikami kursu kontrolujący ustalili, że w pierwszym dniu kursu zajęcia trwały do około godz. 13.00, prowadził je ratownik medyczny Jarosław Dalach. Według harmonogramu jego zajęcia powinny trwać od godz. 8.00 do 17.30, w tym 7 godzin wykładów i 2 godziny ćwiczeń praktycznych.

Wykłady miały obejmować następującą tematykę:

- Organizacja ratownictwa medycznego – podstawy prawne – 1 godz.
- Bezpieczeństwo własne, poszkodowanego, miejsca zdarzenia – 2 godz.
- Urazy chemiczne, termiczne, elektryczne i obrażenia, zagrożenia środowiskowe – 2 godz.
- Wstrząs - 2 godz.

Zajęcia praktyczne obejmować miały:

- Bezpieczeństwo własne, poszkodowanego, miejsca zdarzenia – 1 godz.
- Urazy chemiczne, termiczne, elektryczne i obrażenia, zagrożenia środowiskowe – 1 godz.

Z jedyne go przedłożonego do kontroli dokumentu, tj. listy obecności wynikało, że w dniu 17 grudnia 2016 r. w zajęciach uczestniczyło 5 osób. Natomiast w dniu kontroli tj. 18 grudnia 2016 r., jedna osoba była nieobecna, nie pojawiła się na zajęciach przez cały czas trwania kontroli.

2. Ocena bazy dydaktycznej oraz kwalifikacji kadry wyznaczonej przez organizatora kursu do prowadzenia zajęć

Na podstawie dokumentacji przedłożonej do zatwierdzenia kursu kontrolujący stwierdzili, że organizator kursu zapewnił kadrę dydaktyczną o kwalifikacjach wskazanych w § 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 19 marca 2007 r. w sprawie kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy.

Kontrolujący stwierdzili, że przedmiotem zajęć były inne zagadnienia niż wynikało to z harmonogramu, zmiana dotyczyła również osoby prowadzącej. Stwierdzono nieobecność zadeklarowanego do prowadzenia zajęć lekarza systemu i tym samym realizowanie programu niezgodnie ze zgłoszonym do Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego harmonogramem zajęć. Kurs odbywał się w systemie weekendowym, kiedy nie ma możliwości bezpośredniego poinformowania Dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego ŚUW o nagłych zmianach w planie zajęć, jednakże w takiej sytuacji pracownik Placówki Kształcenia Ustawicznego College Medyczny powinien drogą e-mailową, bez względu na dzień tygodnia - przesłać do Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego ŚUW, stosowną informację.

Osobami prowadzącymi zajęcia praktyczne i teoretyczne byli:

- Jarosław Dalach – ratownik medyczny, od 01.08.2009 r. zatrudniony w Świętokrzyskim Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego w Kielcach, posiadający dyplom potwierdzający kwalifikacje ratownika medycznego nr T/50006749/07 z dnia

31.08.2007 r., ukończył studia licencjackie o specjalności ratownictwo medyczne w Wyższej Szkole Umiejętności w Kielcach, dyplom nr 8196 z dnia 25.07.2011 r.;

- Teresa Człeczyńska - pielęgniarka systemu, ukończyła kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa ratunkowego - zaświadczenie nr 629/10 z dnia 1.10.2010 r.

W trakcie kontroli dokonano oględzin pomieszczenia, w którym przeprowadzane były zajęcia, oceniając jego zgodność z przepisami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 19 marca 2007 r. w sprawie kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy w części: *Warunki realizacji kursu*, podmiot prowadzący kurs zapewnia bazę dydaktyczną dostosowaną do liczby osób uczestniczących w kursie, w szczególności: sale wykładowe, seminaryjne i ćwiczeniowe.

Podczas oględzin stwierdzono, że sala w której odbywały się zajęcia była dostosowana do liczby uczestników kursu, zapewniono odpowiednie warunki przestrzenne do prowadzenia zajęć teoretycznych i ćwiczeń praktycznych, a sprzęt medyczny wykorzystywany podczas kursu jest zgodny z wymogami w/w rozporządzenia Ministra Zdrowia. Przedstawicielka organizatora kursu kpp – Pani Danuta Żyła zaprezentowała kontrolującemu część przeznaczoną do wykorzystania na kursie sprzętu, w tym fantomy dorosłego i dziecka, zestawy do resuscytacji, zestawy szyn, torbę R1, AED, zestawy do intubacji, zestawy materiałów opatrunkowych, ssaki.

3. Prawidłowość prowadzonej dokumentacji dotyczącej kursu kpp.

W trakcie kontroli, kontrolerzy odnotowali brak dokumentacji: dziennika zajęć, który bezwzględnie powinien być w posiadaniu wykładowcy, harmonogramu zajęć oraz dokumentów potwierdzających kwalifikacje kadry dydaktycznej. Kontrolujący zwrócili przedstawicielowi organizatora kursu uwagę na konieczność posiadania ww. dokumentów, które powinny być dostępne na każdym etapie prowadzonych zajęć

W dniu 19 grudnia 2016 r. organizator kursu przesłał do WBiZK ŚUW skan dziennika zajęć, w którym odnotowano zaliczenie na ocenę przez uczestników kursu poszczególnych modułów realizowanych w formie zajęć teoretycznych i praktycznych. Zaliczenie zajęć wpisane miał również uczestnik, który w trakcie przeprowadzania kontroli w dniu 18 grudnia 2016 r., był nieobecny na zajęciach. W dzienniku zajęć ratownik medyczny Jarosław Dalach podpisał się potwierdzając przeprowadzenie zajęć w liczbie: 7 godz. wykładów i 2 godz. ćwiczeń, co pozostaje w sprzeczności z informacjami dot. czasu trwania zajęć, uzyskanymi od uczestników kursu. W piśmie zawierającym wyjaśnienia organizator kursu poinformował, że zajęcia prowadzone przez p. J. Dalacha zostały odpracowane w dniu 21 stycznia 2017 r.

Niewyjaśniona pozostaje kwestia czy uczestnik kursu, który w dniu pierwszej kontroli tj. 18 grudnia 2016 r. był nieobecny na zajęciach, został dopuszczony do egzaminu, albowiem nie przedstawiono do wglądu dokumentacji, potwierdzającej odrobienie nieobecności i zaliczenia przez tego kursanta omawianych wówczas zagadnień.

W celu dokonania oceny założeń organizacyjno-programowych zgłoszonego kursu, podjęto decyzję o ponownej kontroli, którą wyznaczono na dzień 29 stycznia 2017 r. Zgodnie z przedstawionym przez organizatora kursu, harmonogramem zajęć, tego dnia na godzinę 14.00 zaplanowano egzamin z części teoretycznej i praktycznej. Kontrolującym w wyżej wymienionym dniu oraz godzinie nie udało się przeprowadzić kontroli, ponieważ drzwi wejściowe do budynku, w którym mieści się podmiot, były zamknięte. Przez pół godziny nikt nie zareagował na przycisk domofonu ani nie odbierał telefonu. Poproszony przez Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego ŚUW o złożenie wyjaśnień w tej sprawie, Dyrektor Placówki Kształcenia Ustawicznego napisał, że w dniu 29 stycznia 2017 r. (niedziela) sekretariat był nieczynny oraz, że

w przypadku zajęć odbywających się w niedzielę, drzwi wejściowe do budynku są zamknięte, a klucze posiada prowadzący zajęcia wykładowca. Kontrolujący stoją jednak na stanowisku, że w takich sytuacjach informacja taka wraz z podaniem numeru telefonu wykładowcy prowadzącego zajęcia, powinna być wywieszona na drzwiach wejściowych, tak aby zainteresowane osoby mogły się z nim skontaktować. Informacja powinna być umiejscowiona w taki sposób, aby nikt nie mógł jej zniszczyć.

Sytuacja kiedy w siedzibie organizatora, w miejscu kursu nikt nie odbiera telefonu, a drzwi wejściowe pozostają zamknięte, może budzić wątpliwości co do faktu rzeczywistego odbywania się tam zadeklarowanego egzaminu.

Wnioski osób wykonujących czynności kontrolne.

Organizację i realizację kursu kpp przez Placówkę Kształcenia Ustawicznego College Medyczny – **ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami.**

Biorąc pod uwagę ustalenia dokonane w toku kontroli **za nieprawidłowe uznaje się:**

1. realizowanie programu kursu kpp, niezgodnie ze zgłoszonym do Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego harmonogramem zajęć, wprowadzanie zmian dotyczących zarówno osób prowadzących jak i tematyki zajęć, bez zgłaszania ich do Wojewody,
2. prowadzenie dokumentacji w niewłaściwy sposób, ze względu na wpisywanie uczestnikom kursu zaliczeń na ocenę z omówionych tematów oraz podpisywanie w dzienniku przeprowadzonych zajęć pomimo, że takie zajęcia nie zostały przeprowadzone lub osoby, którym wpisano zaliczenie nie były obecne na zajęciach.
3. brak dostępu w miejscu trwania kursu kpp do pełnej dokumentacji kursu, nie okazanie do wglądu dziennika zajęć i dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje kadry dydaktycznej oraz zaświadczeń potwierdzających członkostwo w OSP i zatrudnienie w Straży Miejskiej w Kielcach - osób zgłoszonych do udziału w kursie,
4. brak dostępu do miejscu trwania kursu egzaminu kończącego kurs kpp

Mając na uwadze ewentualne planowanie przez podmiot kolejnych kursów w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy, w celu zapewnienia wymaganego standardu organizacyjnego i prawnego, **zaleca się aby:**

- Zajęcia były realizowane na podstawie „Ramowego Programu Kursu w Zakresie Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy”, zgodnie z harmonogramem zajęć przedstawionym do zatwierdzenia kursu.

Jeżeli zachodzi konieczność wprowadzenia nagłych zmian dot. tematyki zajęć lub osoby prowadzącego, należy niezwłocznie pocztą elektroniczną powiadomić o tym fakcie Dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego ŚUW. Każdy mail, również z sobotnią lub niedzielą datą zostanie zarejestrowany w Systemie Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją, funkcjonującym w Świętokrzyskim Urzędzie Wojewódzkim i przypisany do odpowiedniej sprawy.

- Organizator kursu posiadał dokumentację niezbędną do prowadzenia kursu kpp, tj.:
 - plan zajęć,
 - czytelny i rzetelnie prowadzony dziennik zajęć,

- imienną listę osób prowadzących zajęcia w ramach poszczególnych modułów nauczania, z wyszczególnioną rubryką, gdzie wykładowcy własnoręcznym podpisem potwierdzaliby przeprowadzenie zajęć,
- imienną listę obecności uczestników kursu KPP oraz zaświadczenia potwierdzające ich członkostwo w jednostkach współpracujących z systemem PRM

Dokumentacja bezwzględnie powinna być dostępna dla kontrolujących na każdym etapie prowadzonego kursu. Dostępność do pełnej dokumentacji kursu nie może być uzależniona od faktu, czy dana kontrola została wcześniej zapowiedziana. Zgodnie bowiem z § 7.2. Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 grudnia 2012 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania kontroli podmiotów leczniczych, kontrolujący może odstąpić od zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, gdy przeprowadzenie kontroli jest uzasadnione przeciwdziałaniem zagrożeniu życia lub zdrowia lub ze względu na dobro kontroli. Chcąc skontrolować sposób organizacji i prowadzenia kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz sprawdzić czy kurs odbywa się zgodnie z przedstawionym w dokumentacji harmonogramem zespół kontrolny może odstąpić od procedury zawiadamiania podmiotu o planowanej kontroli. Niedopuszczalne jest zatem tłumaczenie organizatora kursu, zawarte w piśmie wyjaśniającym, że nie mógł udostępnić dokumentów do kontroli lub nie dopełnił obowiązku umożliwienia wejścia kontrolujących na zajęcia lub egzamin gdyż nie wiedział o kontroli.

- Organizator kursu zadbał, aby wykładowcy prowadzący wykłady i ćwiczenia praktyczne nie poświadczali swoim podpisem zajęć, które nie zostały zrealizowane. Jest to praktyka niedopuszczalna przepisami prawa i karalna.
- Organizator kursu czuwał nad przestrzeganiem zapisów rozporządzenia w sprawie kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy, w tym także tych dotyczących obowiązkowej obecności uczestników kursu na wszystkich zajęciach objętych programem kursu, co jest warunkiem dopuszczenia do egzaminu końcowego.

Jednocześnie informuje, iż w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego oczekuję na informacje o sposobie wykorzystania wniosków oraz realizacji powyższych zaleceń.

Pouczenie:

Zgodnie z § 25 ust. 6 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 grudnia 2012 r. *w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania kontroli podmiotów leczniczych* od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Podpis
Joanna Janiszewska-Bujała
Z-ca dyrektora
Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania
Kryzysowego